

УКРАЇНА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

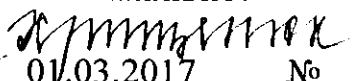
Майдан Незалежності, 2, м. Хмельницький, 29005
тел. 0382(2) 76-59-98, тел. факс 0382(2) 76-45-17
E-mail: oblrada@km-oblrada.gov.ua Web: www.km-oblrada.gov.ua Код СДРНОУ 00022651

21.03.2017 № 500/01-15

На № _____ від _____

Голові Державної регуляторної
служби України
Ляпіній К.М.

Шановна Ксеніє Михайлівно!

На Ваші листи від 01.03.2017 № 1278/0/20-17 та від 16.03.2017 № 1672/0/20-17 інформуємо, що розробником проекту рішення «Про програму розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017 – 2021 роки» – Департаментом агропромислового розвитку Хмельницької обласної державної адміністрації в повному обсязі доопрацьовано та враховано зауваження і пропозиції Державної регуляторної служби України.

Направляємо Вам уточнений варіант проекту програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017 – 2021 роки з додатками.

Додаток: на 35 аркушах.

З повагою
голова ради

М.Загородний

УКРАЇНА
ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

СЬОМЕ СКЛИКАННЯ

РІШЕННЯ

від _____ 2017 року № _____

м. Хмельницький

Про програму розвитку
агропромислового комплексу
Хмельницької області
на 2017-2021 роки

Розглянувши подання голови Хмельницької обласної державної адміністрації та керуючись пунктом 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити програму розвитку агропромислового Хмельницької області на 2017-2021 роки (Далі – Програма, додаток 1).
2. Затвердити Порядок використання коштів обласного бюджету за напрямком «Часткова компенсація вартості придбаної сільськогосподарської техніки та обладнання (включаючи приватний сектор)» (додаток 2).
3. Доручити Департаменту агропромислового розвитку обласної державної адміністрації здійснювати координацію роботи з виконання заходів Програми та щорічно інформувати обласну раду про хід її виконання.
4. Доручити Департаменту фінансів обласної державної адміністрації щорічно передбачати кошти на фінансування заходів Програми.
5. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника голови обласної ради Н.Андрійчук та постійну комісію обласної ради з питань сільського господарства, продовольства та земельних відносин.

Голова ради

М.Загородний

Паспорт Програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017-2021 роки

1.	Ініціатор розроблення Програми	Хмельницька обласна державна адміністрація
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документа органу виконавчої влади про розроблення Програми	Висновок постійної комісії Хмельницької обласної ради з питань економічного розвитку, промисловості, підприємництва, енергетики, транспорту та зв'язку від 25.01.2017
3.	Розробник Програми	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації
4.	Співрозробники Програми	Асоціація фермерів та приватних землевласників області, асоціація сільгосптоваровиробників області
5.	Відповідальний виконавець Програми	Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації
6.	Учасники Програми	Сільськогосподарські товаровиробники, фермерські господарства, підприємства харчової та переробної промисловості, власники особистих селянських господарств
7.	Термін реалізації Програми	2017 – 2021 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний, районні, міські, сільські (селищні) бюджети, інші кошти, не заборонені чинним законодавством
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації заходів Програми, всього млн. гривень, у тому числі:	119,9
	коштів місцевих бюджетів, млн. гривень	69,85
	Інші джерела	50,05

Програма розвитку агропромислового комплексу (далі-АПК) Хмельницької області на 2017 – 2021 спрямована на реалізацію Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2011-2020 роки, затверджена рішенням Хмельницької обласної ради від 18.05.2011 №24-4/2011, щорічних програм економічного та соціального розвитку області.

Заступник директора Департаменту

В. П. Конончук

**Програма розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області
на 2017-2021 роки**

Вступ

Програму розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017 - 2021 року (далі –Програма) розроблено з метою визначення пріоритетів, завдань та заходів, що сприятимуть протягом строку дії Програми стабільний розвиток галузей АПК області з метою забезпечення продовольчої безпеки регіону.

У Програмі передбачено комплекс завдань та заходів, спрямованих на стабілізацію роботи і розвиток основних галузей сільськогосподарського виробництва, харчової та переробної промисловості. Заходи, закладені в Програмі, спрямовані на реалізацію єдиної політики розвитку області відповідно до стратегічних пріоритетів економічного і соціального розвитку, визначених Стратегією регіонального розвитку Хмельницької області на 2011-2020 роки.

Методичною основою розроблення Програми є Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України».

При розробленні Програми враховано положення: Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, Концепції розвитку сільських територій, Концепції Державної цільової програми розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року, Стратегії регіонального розвитку Хмельницької області на 2011-2020 роки.

Організацію виконання заходів Програми здійснюватиме Департамент агропромислового розвитку Хмельницької обласної державної адміністрації, структурні підрозділи з питань АПК райдержадміністрацій, спільно з органами місцевого самоврядування, підприємствами харчової та переробної промисловості, сільськогосподарськими підприємствами всіх форм власності та господарювання.

1. Стан та перспективи розвитку агропромислового комплексу області

1.1. Аналіз стану розвитку агропромислового комплексу в області

Аграрний сектор (сільське господарство, харчова і переробна промисловість) забезпечує продовольчу безпеку області та продовольчу незалежність країни. Частка агропромислового комплексу складає майже 37 відсотків у загальному обсязі валової доданої вартості області.

Крім того, аграрний сектор є одним з основних бюджетоутворюючих секторів економіки, частка якого у зведеному бюджеті області за останній рік становить 20 відсотків, а також займає друге місце серед секторів економіки у товарній структурі експорту.

Сільськогосподарську діяльність у регіоні провадять понад 306 тисячі особистих селянських господарств та 1541 господарюючих суб'єктів, в тому числі 1047 фермерських господарств. Площа ріллі в обробітку по всіх категоріях господарств складає 1254 тис. га. У сільськогосподарських підприємствах зайнято близько 27 тис. осіб.

Обсяги виробництва сільськогосподарської продукції за 2016 рік склали 12,5 мільярдів гривень (у постійних цінах 2010 року), що на 7,5 відсотка більше до рівня попереднього року. Темп росту валової продукції сільського господарства за січень-грудень 2016 року склав 107,5 відсотка, з них 106,4 % - по сільськогосподарських підприємствах, 109,2 % - господарства населення.

Сільське господарство дає можливість росту харчовій та переробній промисловості. Дана галузь налічує 110 підприємств основного кола звітності, до 300 підприємств середніх, малих і приватних підприємців та фізичних осіб, які займаються виробництвом харчових продуктів. В загальному обсязі реалізованої промислової продукції регіону частка харчової та переробної промисловості складає більше 30 відсотків, індекс виробництва промислової продукції у виробництві харчових продуктів у 2016 році склав 111,2 відсотка.

1.2. Стан та перспективи розвитку галузі землеробства

Рослинницька галузь вважається пріоритетною галуззю сільського господарства і має значні можливості для перетворення її у високоефективний, експортно-спроможний сектор економіки.

У 2014-2016 роках намітилися позитивні тенденції щодо стабілізації та нарощування обсягів виробництва рослинницької продукції за рахунок впровадження високорентабельних технологій вирощування. Валове виробництво зернових культур збільшилося на третину, цукросировини - на 30 відсотків. Щорічно збільшуються посівні площі таких високорентабельних технічних культур, таких як озима пшениця, кукурудза та соняшник. Питома вага зернових культур у структурі посівних площ становить 47-50%, технічних культур – 36%, кормових – 10%, що цілком відповідає науково обґрунтованим нормам оптимального співвідношення культур у сівозміні.

Найпотужнішою складовою галузі рослинництва області було і залишається зернове господарство. У 2016 році агроформуваннями області вироблено 3077 тис. тонн зерна при урожайності 57,6 ц з га. за показником урожайності Хмельниччина посіла 3 місце в державі, а за валовим виробництвом входить в десятку кращих областей.

Заходи Програми націлені на забезпечення сільгосптоваровиробниками області виробництва основних видів продукції у обсягах, що забезпечить населення області продуктами харчування, тваринництва кормами, а промисловості сировиною (табл. 1.)

Таблиця 1.

Обсяги виробництва основних видів продукції рослинництва

Назва культури	Передбачається виробити, тис. тонн				
	2017	2018	2019	2020	2021
Зерно	3000	3050	3100	3120	3170
Цукрові буряки	1800	2000	2000	2000	2000
Картопля	1200	1250	1300	1370	1400
Овочі	155	160	170	180	200
Фрукти	140	150	160	170	180

Для ефективного ведення сільськогосподарського виробництва в сучасних умовах власникам та землекористувачам земельних ділянок, перш за все необхідно мати вичерпну агроекологічну інформацію про стан родючості ґрунтів кожного поля, ділянки, яка використовується в господарстві. Дійсний стан родючості ґрунтів в області вказує на те, що за останні роки, за статистичними даними, в середньому на гектар орних земель вноситься не більше 06 - 07 т/га органічних і 105 – 120 кг д. р. мінеральних добрив. Практично призупинено роботи з хімічної меліорації (вапнування) ґрунтів. Виходячи із

наявності кислих ґрунтів, оптимальна щорічна площа вапнування в області повинна становити не менше 5 тисяч гектарів. При цьому, для проведення одного циклу хімічної меліорації (вапнування) необхідно 80 – 100 тис. тонн вапнякових матеріалів.

Необхідною умовою для забезпечення охорони родючості ґрунтів та ефективного ведення господарської діяльності є раціональне використання ґрунтових ресурсів, створення сприятливого екологічного середовища, покращення і підвищення ерозійної стійкості природних ландшафтів. Для збереження та подальшого відтворення родючості ґрунтів необхідно нарощувати об'єми застосування органічних добрив (гній ВРХ, побічна рослинна продукція, сидерати та інші види нових, концентрованих органічних добрив), а також проводити корінне покращення сіяних та природних пасовищ на малопродуктивних землях, господарське використання яких є екологічно та економічно неефективним.

Поряд з тим, продовж останніх років запаси продуктивної вологи в метровому шарі ґрунту на переважній більшості площ є недостатніми. Зважаючи на це, необхідно вжити заходів для забезпечення утримання вологи шляхом акумулювання води на внутрішньогосподарській меліоративній мережі для регулювання водно-повітряного режиму осушених сільськогосподарських угідь області (капітальний ремонт водорегулюючих споруд, у тому числі виготовлення проектно-кошторисної документації) та влаштування акумулюючих водойм для забезпечення гарантованого водопою.

Матеріально-технічне забезпечення аграрного сектору

У сільськогосподарському виробництві сільгоспідприємствами використовується понад 8 тис. тракторів, 1,6 тис. зернозбиральних комбайнів, з них високопродуктивних – 920 одиниць, ряд самохідних та причіпних машин та агрегатів. Однак при наявних обсягах виробництва, потреба у сільськогосподарській техніці задовольняється на 80 відсотків.

Значно зросло навантаження на техніку в господарствах населення. З 77489 одиниць домогосподарств, що ведуть товарне виробництво на власних ділянках та паях, лише 16,4 % (12708 домогосподарств) мають в наявності техніку з якої тільки 1198 одиниць – трактори. Найбільше загострилася проблема забезпечення енергонасиченими тракторами і зернозбиральними комбайнами, потреба в них щороку зростає, а висока вартість ускладнює розв'язання цієї проблеми.

Високе навантаження на наявну сільськогосподарську техніку та її технічний стан призводять до збільшення термінів виконання основних робіт, порушення вимоги агротехніки та росту втрат урожаю.

Для забезпечення сільгосптоваровиробників усіх форм власності та господарювання технікою на рівні технологічної потреби та її періодичне оновлення, обсяг щорічних інвестицій в оновлення машинно-тракторного парку становить понад 1 млрд. гривень.

Розвиток органічного виробництва.

Розвиток органічного виробництва є досить актуальним на сьогодні через низку явних екологічних, економічних та соціальних переваг. Що притаманні цій сфері діяльності. Інтенсифікація сільського господарства, має негативний вплив не лише на навколишнє середовище, але і виснажує природні ресурси, без яких ведення агровиробництва неможливе.

При виробництві органічної продукції у рослинництві заборонено використовувати отрутохімікати і мінеральні добрива синтетичного походження, при цьому захист рослин здійснюється препаратами натурального походження, категорично заборонене використання генетично-модифікованих організмів; у тваринництві не дозволяється

застосовувати стимулятори росту, гормони і антибіотики, а для лікування тварин використовуються профілактичні засоби і гомеопатичні препарати.

Органічні методи господарювання покращують стан ґрунту та його родючість. Боротьба з бур'янами, шкідниками і хворобами проводиться без застосування токсичних пестицидів, оберігаючи тим самим земельні і водні ресурси від забруднення токсичними сполуками. Обов'язкове застосування сівозмін, використання насіння і порід адаптованих до місцевих умов, і відновлення функціонального біорізноманіття сприяють подальшому зміцненню екологічного балансу.

Соціальною перевагою органічного виробництва, є те, що воно має високий потенціал для підвищення рівня зайнятості сільського населення і поживлення роботи дрібних фермерських господарств. Разом зі зростанням органічного сектора зростатиме і працевлаштування місцевого населення, оскільки, органічне землеробство менш механізоване і потребує більше ручної праці.

Серед основних напрямів інтенсифікації галузі землеробства, що приведе до збільшення обсягів виробництва всіх видів рослинницької продукції Програмою передбачено:

впроваджуватися сучасні енерго- і ресурсозберігаючі технології, із використанням широкозахватних, ґрунтообробних та посівних знарядь, а також агрегати для нульового обробітку ґрунту, що дасть змогу до 2021 року за цим методом обробити до 60 відсотків ріллі та досягти економії паливно-мастильних матеріалів до 50 відсотків, що в значній мірі знизить собівартість та підвищить конкурентоспроможність усіх видів сільськогосподарської продукції;

впровадження ефективної структури посівних площ, враховуючи кон'юнктуру сучасного ринку. Особливу увагу буде приділено розширенню посівних площ таких високорентабельних культур як озима пшениця, цукрові буряки, соя, соняшник, ячмінь пивоварний, кукурудза на зерно, овочі;

ефективне застосування органічних і мінеральних добрив, а також хімічна меліорація ґрунтів у необхідних обсягах. З цією метою щорічно прогнозується внесення на 1 га ріллі мінеральних добрив у дозах від 100 до 120 кг у діючій речовині та забезпечити внесення органічних добрив відповідно до технологічної потреби.. З метою оздоровлення земель сільськогосподарського призначення передбачається щорічне вапнування кислих ґрунтів на площах не менше 5 тис. гектарів;

підвищення родючості ґрунтів за рахунок широкого застосування сидеральних посівів на площі не менше 250 тис. га та використання соломи і пожнивних решток на площах понад 400 тис. гектарів. Це дасть змогу на 20-25 відсотків підвищити врожайність всіх сільськогосподарських культур та забезпечити приріст валової продукції рослинництва до 20 відсотків.

проведення та підтвердження відповідності виробництва органічної продукції (сировини) та отриманням сертифіката відповідності у рослинництві, тваринництві та переробці сільськогосподарської продукції відповідно до Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини».

1.3. Розвиток галузі тваринництва

Тваринництво є важливою галуззю сільського господарства, що дає значну частину його валової продукції. Значення цієї галузі визначається не тільки високою часткою її у виробництві валової продукції, але і великим впливом на економіку сільського

господарства, на рівень забезпечення важливими продуктами харчування, створення робочих місць, розвиток соціальної сфери, переробної та харчової промисловості. Найбільш поширеними напрямками спеціалізації тваринницьких господарств в області в даний час залишаються: молочне скотарство, свинарство, птахівництво.

В області є всі потенційні можливості для збільшення виробництва продукції даної галузі. По всіх категоріях господарств на 1 січня 2017 року утримувалося 231,2 тис. голів великої рогатої худоби, з них 136,0 тис. корів, 330,0 тис. голів свиней, 27,3 тис. гол. овець та кіз і 9,08 млн. голів птиці.

За підсумками роботи 2016 року сільськогосподарських товаровиробників всіх форм власності, Хмельницька область з чисельності поголів'я великої рогатої худоби займає 3 місце в Україні, по темпах його росту – 6; з чисельності поголів'я корів область на 2 місці, а по темпах його росту – на 1-му; з чисельності поголів'я свиней – 9 місце, по темпах його росту – 7; з чисельності поголів'я птиці – 5 місце, по темпах його росту – 2 місце в державі.

По всіх категоріях господарств реалізовано 98 тис. тонн м'яса, вироблено 591,2 тис. тонн молока, 1026,5 млн. штук яєць, 8 тонн вовни. По виробництву молока серед регіонів України Хмельницька область входить до трійки лідерів.

За рахунок власних інвестицій, за 2014-2016 роки сільськогосподарськими підприємствами проведено будівництво та реконструкцію на 20 тваринницьких об'єктах, зокрема на 7 молочно-товарних фермах, 6 свинокомплексах, 5 комплексах для утримання та розведення ВРХ, 2 птахофабриках.

Найбільшими інвестиційними проектами є: свинокомплекси ПП «Аграрна компанія 2004» потужністю 25,0 тис. голів та ФГ «Кобудь» - 1,0 тис. гол. свиней; комплекс для утримання та розведення ВРХ ТОВ СГП «Дніпро» потужністю – 1,0 тис. гол.; молочно-товарні ферми ТОВ «Оболонь Агро» та СТОВ ім. Шевченка потужністю відповідно 625 та 600 голів; новий свинокомплекс-репродуктор (3-й модуль маточника) ТОВ «Камчатка» на 600 голів свиноматок.

За рахунок покращення продуктивності сільськогосподарських тварин, запровадження нових технологій в годівлі та утриманні, залученню інвестицій у розвиток галузі за період дії Програми очікується збільшення основних видів продукції тваринництва (табл.2).

Таблиця 2.

**Очікуване виробництво основних видів продукції тваринництва
у Хмельницькій області**

Назва продукції	роки						% 2021 до 2016р.
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
М'ясо (у живій масі), тис. тонн	98	97	98	98,5	99	100	102
Молоко, тис. тонн	591,2	591,4	591,8	592	592,5	592,5	100,2
Яйця, млн. шт.	1026	1057	1070	1090	1100	1200	117

Однак негативний вплив на функціонування галузі проявляється в постійному скороченні поголів'я великої рогатої худоби, в тому числі корів, як м'ясного так і молочного напрямку. Зокрема, в приватному секторі чисельність поголів'я ВРХ з 2012 по 2016 роки зменшилась з 5336 до 3096 голів, у тому числі корів - з 2106 до 1086 голів. Не менш важливою проблемою є значне зменшення чисельності поголів'я ВРХ м'ясного напрямку продуктивності, що призводить до скорочення обсягів виробництва яловичини. В порівнянні до 2010 року, на сьогодні в області залишилося лише 2 із 11 підприємств, що займаються розведенням м'ясних порід худоби.

Виникає об'єктивна потреба змінити стратегію ведення тваринництва з наданням першочергового значення розвитку тваринництва в індивідуальному секторі та збереженню чисельності поголів'я ВРХ м'ясних порід, а саме:

створення сімейних ферм та підтримка особистих селянських господарств з виробництва та переробки тваринницької продукції;

зниження собівартості та трудомісткості виробленої продукції шляхом запровадження прогресивних енерго- і ресурсозберігаючих технологій та оновлення матеріально-технічного оснащення;

підвищенні якості та конкурентоспроможності виробленої молочної сировини шляхом запровадження безконтактного доїння та первинної обробки (охолодження);

підвищення продуктивності та генетичної якості тварин, в тому числі в особистих господарствах населення, шляхом заміни наявного поголів'я племінними телиць та нетелей молочного напрямку продуктивності;

забезпечити отримання здорового маточного поголів'я шляхом запровадження штучного осіміння високоякісним генетичним матеріалом, що усуне споріднене розведення.

підвищення продуктивності м'ясної худоби та поліпшення їх генетичних якостей шляхом оновлення поголів'я бугайців та племінних бугаїв – плідників м'ясних порід і типів, в тому числі і за імпортом.

1.4. Стан та перспективи розвитку харчової та переробної промисловості

Розвиток сільського господарства області дає можливість успішно розвиватись харчовій та переробній промисловості.

Харчова галузь є не тільки завершальною ланкою переробки сільськогосподарської продукції, але і організатором та інтегратором ефективного функціонування всього продовольчого комплексу.

Підприємствами харчової і переробної промисловості області забезпечується третина загального обсягу реалізації промислової продукції регіону. У 2016 році реалізовано продукції виробництва харчових продуктів напоїв на суму 7,8 млрд. грн., що складає 25% в загальному обсязі реалізованої промислової продукції області і на 1,1 млрд. грн. більше ніж у 2015 році. Продукція харчової галузі стала конкурентоспроможною і задовольняє потреби різних категорій споживачів.

Підприємствами області в 2016 році вироблено 5,2 тис. тонн м'яса птиці; 3,6 тис. тонн ковбасних та 47,7 тис. тонн хлібобулочних виробів; 66,3 тис. тонн борошна; 12,8 тис. тонн круп; 8,0 тис. тонн масла вершкового; твердих і жирних сирів - 3,3 тис. тонн. До відповідного періоду минулого року збільшилось виробництво м'яса свиней на 14,1%, масла вершкового на 10,7%, борошна на 10,3%, круп на 12,2%, цукру на 36,1%.

З метою підвищення якості та конкурентоспроможності продукції, на 40 підприємствах харчової і переробної промисловості впроваджено систему НАССР, яка є науково обґрунтованою, та дозволяє гарантувати виробництво безпечної продукції шляхом ідентифікації й контролю небезпечних чинників, а також сертифіковано міжнародні системи: управління якістю відповідно до вимог ДСТУ ISO 9000; управління безпечністю харчових продуктів відповідно до вимог ДСТУ ISO 22000; екологічного управління відповідно до вимог ДСТУ ISO 14000.

Однак зношеність технологічного обладнання, висока вартість матеріально-технічних ресурсів, низька купівельна спроможність населення та квотування експорту продукції за межі держави негативно впливають на економічну ефективність розвитку галузі. При зростанні платоспроможного попиту на внутрішньому ринку та розширенні зовнішніх ринків збуту, підприємства харчової та переробної промисловості мають можливість збільшити обсяги виробництва продукції до 20%, зокрема в молочній та м'ясній галузях - до 5%; борошномельно-круп'яній - до 15%; цукровій - до 20%. Від 5 до 20% буде нарощено виробництво олії, солоду та комбікормів.

Пріоритетними напрямками стратегічного розвитку переробної та харчової промисловості є:

вдосконалення галузевих стандартів до загальноєвропейських вимог якості і економічної безпеки, впровадження та сертифікація міжнародної системи управління якістю та безпечністю харчових продуктів (НАССР) на всіх підприємствах галузі;

модернізація технологічних процесів;

створення міні підприємств з переробки сільськогосподарської сировини;

створення сертифікованих цехів по забою свійських тварин та птиці;

збільшення обсягів виробництва продукції;

розширення асортименту та ринків збуту продукції.

1.5. Розвиток фермерських та особистих селянських господарств

В області працює 1047 фермерських господарств. В структурі суб'єктів підприємницької діяльності галузі АПК, фермерські господарства займають 8,7%. Площа землі в обробітку даних господарств становить 135,8 тис. га., в тому числі ріллі 132,4 тис. га. Із загальної кількості фермерів, 978 господарств (93%) мають в користуванні до 500 га землі.

Виробнича спрямованість фермерських господарств прямо пропорційно залежить від наявності власних матеріально-технічних ресурсів та фінансових можливостей. Основні види діяльності - вирощування зернових та технічних культур, картоплярство та овочівництво. Із загальної кількості фермерських господарств лише 11,3 % вирощують ВРХ, 16,5% - овець, та 1% - птицю..

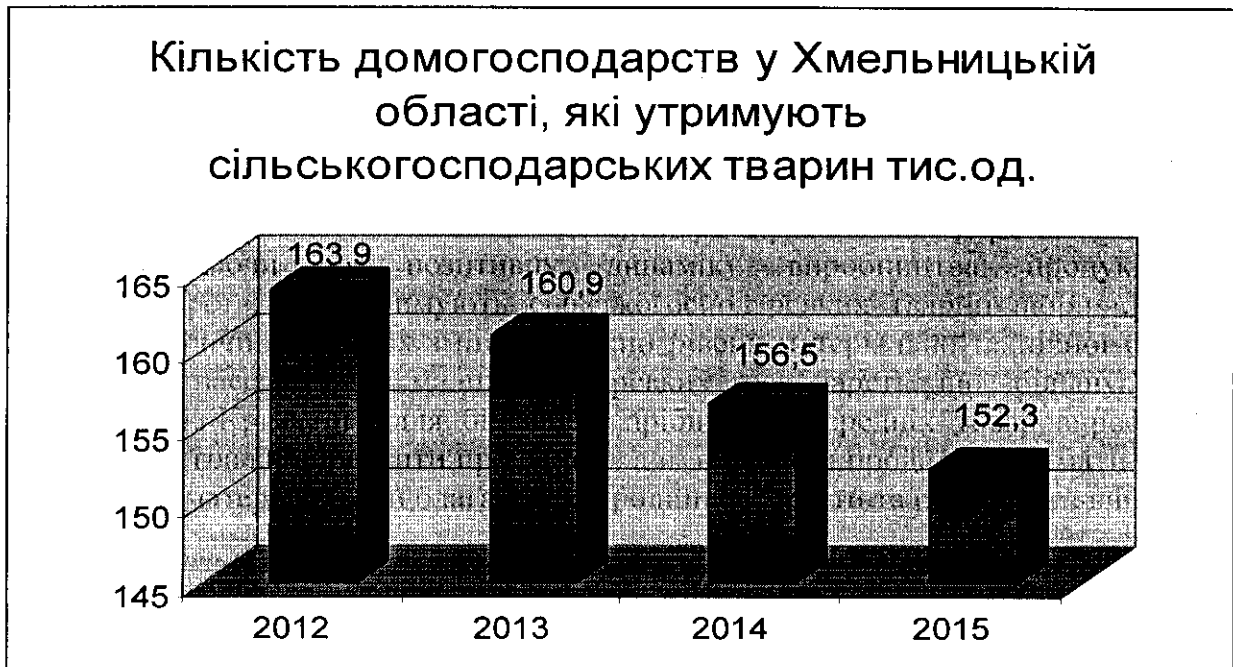
Із наявних в області 306,4 тис. домогосподарств з площею землекористування 265,1 тис. га, товарне сільськогосподарське виробництва ведуть 77,5 тис. домогосподарств на площі 277 тис. га, з них 24,6 тис. домогосподарств самостійно обробляють належні їм земельні паї загальною площею 51,2 тис. га. Частка господарств населення у структурі виробництва продукції сільського господарства у 2016 році становить понад 39 %, і позитивна динаміка темпів росту валової продукції зберігається (табл.. 3).

Темп росту валової продукції в господарствах населення

	2014 рік	2015 рік	2016 рік
Рослинництво	105,1	89,0	114,4
Тваринництво	95,3	96,3	101,3
Всього	101,1	91,8	109,2

В приватному секторі виробляється понад 13% до загального валового збору зерна, питома вага господарств населення у зібраному врожаї картоплі становить 99%, овочів – 98%, плодів – 90 відсотків. Саме завдяки домогосподарствам область на 155% забезпечено плодами та ягодами, на 130% - овочами, майже у 3 рази більше до потреби вироблено картоплі. 74% із загального обсягу виробленого молока припадає на приватний сектор та 56% м'яса виробляється сааме у домогосподарствах.

Незважаючи на позитивну динаміку виробництва продукції, кількість домогосподарств, що утримують сільськогосподарських тварин щорічно зменшується. Однією з причиною таких змін є низький рівень матеріально-технічної бази особистих господарств населення та малих фермерських господарств, що збільшує використання ручної праці. Крім того для більшості дрібних та середніх товаровиробників постала проблема не тільки виростити продукцію, а й вигідно її продати, отримати прибуток, щоб забезпечити матеріальними благами свої родини, зберегти та розширити виробництво.

Проте недостатній рівень розвитку кооперативного сегмента аграрного ринку призводить до скорочення чисельності осіб, зайнятих в особистих селянських господарствах, та дрібних фермерів, впливу працездатного населення із сільської місцевості, занепаду її соціальних об'єктів та інженерної інфраструктури. Назріла

необхідність використати нові інструменти підтримки дрібних сільськогосподарських товаровиробників та сільського населення.

Одними із таких інструментів є

розвиток сільськогосподарської дорадчої діяльності, яка покликана сприяти розвитку ринкової економіки на селі, підвищення рівня доходів та покращення добробуту сільського населення у відповідності до вимог законів України «Про фермерське господарство», «Про особисте селянське господарство», «Про сільськогосподарську кооперацію» та «Про сільськогосподарську дорадчу діяльність»;

розвиток сільського зеленого туризму, що сприяє ринковим відносинам, міжнародному співробітництву, залученню українців та іноземних громадян до пізнання багатой природної та історико-культурної спадщини краю, збереженню екологічної рівноваги, зменшенню рівня безробіття у сільській місцевості;

підвищення рівня технологічного удосконалення і модернізації виробництва;

сприяння концепції обміну досвідом та передовою практикою (навчитися, використовуючи досвід один одного);

організація субгалузевих і територіальних кластерів.

1.6. Стан та перспективи розвитку аграрного ринку

В агропромисловому комплексі формується основна частина продовольчих ресурсів та майже три четверті роздрібного товарообігу, що має визначальний вплив на гарантування продовольчої безпеки держави, розвиток внутрішнього і зовнішнього ринку, поліпшення матеріального добробуту населення.

Внутрішній аграрний ринок є досить нестабільною системою, що спричинено насамперед низьким рівнем внутрішнього споживання, значною залежністю від кон'юнктури зовнішніх ринків продовольства, а також недостатньо розвинутою ринковою інфраструктурою. Інфраструктуру аграрного ринку області формують 17 сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, 431 магазин фірмової торгівлі, 824 торгових заклади системи облспоживспілки, 25 оптово-роздрібних ринки, 32 сертифікованих зерносховищ, 20 картопле-, овоче- та фруктосховищ.

Сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи, що функціонують в області, за видами діяльності це багатофункціональні кооперативи, які надають послуги з обробітку землі, заготівлі молока, помолу зерна, пилорами та інші. У 2016 році в рамках реалізації Проекту «Місцевий розвиток орієнтований на громаду» створено 2 сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи – «Радодар» с. Радісне та «Мясков» с. Антоніни Красилівського району. Дві громади – Купинська та Курівська Городоцького району, обрані переможцями вказаного Проекту щодо отримання гранту в сумі 25 тис. дол. США на створення двох СОК з обробітку ґрунту та транспортування виробленої сільгосппродукції.

Однак, незважаючи на проведену роботу, сформована інфраструктура ринку сільськогосподарської продукції, не забезпечує вільний прозорий рух сільськогосподарської продукції. Товарна наповненість зазначених маркетингових каналів, а відповідно вплив їх на ціноутворення, досить незначний. Тенденції, що спостерігалися на аграрному ринку, зокрема у 2012-2016 роках, продемонстрували відсутність стабільності цінової ситуації, що в цілому унеможлиблює прогнозоване рентабельне господарювання.

Сьогодні 60-70 відсотків овочевої та тваринницької продукції виробляється в особистих селянських та фермерських господарствах. Відсутність чіткої

схеми реалізації "виробник - оптова торгівля - роздрібна торгівля - споживач" негативно впливає на цінову ситуацію на аграрному ринку та не дає можливості виробнику отримати достатній дохід з вирощеної продукції.

Відчувається нагальна потреба у маркетинговій структурі, яка б вивчала кон'юнктуру аграрного ринку для прогнозування та поширення маркетингової інформації серед товаровиробників. Для захисту інтереси дрібних сільськогосподарських товаровиробників та вирішення питань щодо переробки і збуту сільськогосподарської продукції, постачання мінеральних добрив, насіння, сільгосптехніки та технічного обслуговування, необхідно і надалі підтримувати процес розвитку обслуговуючих кооперативів.

До основних напрямів розвитку аграрного ринку належать:

1) формування інфраструктури аграрного ринку та стимулювання сільськогосподарських підприємств і власників особистих селянських та фермерських господарств до участі у біржовій торгівлі шляхом:

створення системи збуту сільськогосподарської продукції через формування мережі заготівельних пунктів, обслуговуючих кооперативів та кооперативних агроторгових домів, оптових плодоовочевих та продовольчих ринків, аукціонів живої худоби та птиці;

забезпечення розвитку середнього та малого підприємництва, у сільській місцевості;

створення сільськогосподарських дорадчих служб та забезпечення дорадчого супроводу суб'єктів аграрного ринку;

розвитку ф'ючерсної торгівлі сільськогосподарською продукцією на основі відповідної нормативно-правової бази;

формування оптових ринків сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки.

2) нарощування обсягів конкурентоспроможної продукції на внутрішньому та зовнішньому ринку шляхом:

стимулювання виробництва високоякісної конкурентоспроможної продукції з використанням ресурсозберігаючих, екологічно безпечних технологій;

диверсифікації виробництва та вдосконалення структури посівних площ з урахуванням внутрішніх потреб та експортних можливостей;

стимулювання агроекологічного напрямку в сучасному сільському господарстві, зокрема розвитку альтернативного (органічного) землеробства та налагодження ринку збуту екологічно чистих продуктів харчування;

спрямування інвестицій на розвиток ресурсного потенціалу харчової, переробної галузей та інфраструктури аграрного ринку;

сприяння створенню рівних конкурентних умов для товаровиробників всіх форм власності та господарювання;

3) надання учасникам (операторам) ринку кон'юнктурної інформації щодо цін, попиту та пропонування на основні види сільськогосподарської продукції за допомогою системи її збирання і поширення відповідних даних щодо сільськогосподарської продукції та проведення моніторингу цін, аналізу і прогнозування стану справ на аграрному ринку області.

4) наукове та кадрове забезпечення шляхом агропромислового виробництва шляхом:

залучення інвестицій у виконання перспективних проектів у сфері формування інноваційної інфраструктури аграрного ринку;
 створення і впровадження у виробництво нових сортів і гібридів сільськогосподарських культур;
 підвищення генетичного потенціалу тваринництва і птахівництва за допомогою використання найцінніших вітчизняних та зарубіжних порід і типів худоби та птиці;
 ефективного використання науково-технічного потенціалу;
 задоволення потреб аграрного ринку у підготовці та підвищенні кваліфікації кадрів за основними спеціальностями агропромислового комплексу.

1.7. Підготовка та перепідготовка кадрів

Основним фактором конкурентоспроможності, економічного зростання і ефективності виробництва є наявність трудових ресурсів, які здатні професійно вирішувати виробничі питання.

Поряд з неефективною зайнятістю сільських жителів в останні роки проявилася проблема дефіциту кваліфікованих робітників для роботи в агроформуваннях. В області потреба в кадрах робітничих професій (тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва, електрогазозварник тощо) для сільського господарства складає понад 800 осіб, у той час як укомплектованих вакансій було лише на 80 % до потреби.

Сільськогосподарським виробництвом в особистих селянських господарствах, які є вагомою формою господарювання на селі, займаються особи, які часто не мають спеціалізованої кваліфікованої підготовки. 30 % власників особистих селянських господарств, членів їх сімей не мають базової професії, 54 % – з низьким рівнем кваліфікації.

Підвищення кваліфікації працюючих в аграрній галузі вимагає узгодженого співробітництва навчальних закладів аграрного спрямування та Хмельницького обласного навчально-курсowego комбінату, що мають відповідні дозвільні документи на здійснення підготовки робітничих кадрів, з сільгосптоваровиробниками області - які потребують кадрового забезпечення, та управліннями (відділами) агропромислового розвитку райдержадміністрацій, які формують замовлення (табл.4.). Найпоширенішим напрямом професійного навчання сільського населення на замовлення роботодавців, є підвищення кваліфікації на курсах цільового призначення, які сприяють прискореному оволодінню навичками роботи на сучасній сільськогосподарській техніці, засвоєнню сучасних технологічних процесів, вивченню нової техніки.

Таблиця 4.

Потреба в підготовці та підвищенні кваліфікації робітничих кадрів в агропромисловому комплексі

(кількість осіб)

Вид навчання	Значення показника за роками				
	2017	2018	2019	2020	2021
Курси підготовки та перепідготовки	75	65	60	50	50
Курси підвищення кваліфікації	175	160	160	105	105
ВСЬОГО	250	225	225	155	155

З метою підвищення кваліфікації працюючих в аграрній галузі та сприяння зменшенню міграції сільського населення необхідно забезпечити:

удосконалення системи перепідготовки і підвищення кваліфікації робітничих кадрів шляхом формування регіонального замовлення за участю соціальних партнерів (організації роботодавців, об'єднання профспілок, служби зайнятості);

здобуття громадянами робітничих професій відповідно до потреб агропромислового комплексу Хмельницької області;

підвищення виробничої кваліфікації і перепідготовки робітників відповідно до рівня науково-технічних досягнень;

проведення профорієнтації у сільських школах.

2. Мета програми

Метою Програми є створення організаційно-економічних умов для ефективного соціально спрямованого розвитку аграрного сектору, стабільного забезпечення населення якісною та безпечною місцевою сільськогосподарською продукцією та промисловістю – сільськогосподарською сировиною; нарощування обсягів виробництва та розширення ринків збуту сільськогосподарської продукції та продуктів переробки з високою доданою вартістю та економічною ефективністю.

3. Завдання і заходи програми

Основними проблемами розвитку аграрного сектору, що потребують першочергового вирішення є:

значний рівень деградації сільськогосподарських земель, низький рівень використання потенціалу меліорованих земель;

недостатній сучасний рівень агротехнологій (сівозмін, добрив, обробітку ґрунту, систем захисту рослин та багаторічних насаджень), який не забезпечує отримання екологічно безпечних та економічно ефективних результатів сільськогосподарської діяльності, особливо господарствами населення та дрібними фермерами ;

низький рівень забезпечення сільськогосподарською технікою, особливо дрібних фермерських господарств та приватного сектору;

відсутність належних умов для розвитку дрібних підприємств з невеликими обсягами виробництва, які потенційно спроможні виробляти ексклюзивну продукцію, конкурентоспроможну на внутрішньому та зовнішньому ринках;

відсутність мотивації у сільськогосподарських товаровиробників до розвитку трудомістких галузей тваринництва, які потребують тривалого обороту вкладених ресурсів;

відсутність підтримки системи селекції у тваринництві та птахівництві на підприємствах агропромислового комплексу та залежність від імпорту племінних (генетичних) ресурсів;

відсутність прозорих правил поведінки на галузевих ринках;

недостатність наукового забезпечення діяльності окремих галузей харчової та переробної промисловості;

висока енерговитратність та залежність агропромислового виробництва від імпортних матеріально-технічних ресурсів;

втрати продукції внаслідок недосконалості системи логістики її зберігання та інфраструктури аграрного ринку в цілому;

обмежений доступ малого і середнього бізнесу до організованого аграрного ринку;
 недостатня ефективність самоорганізації та саморегулювання ринку сільськогосподарської продукції, складність у виробленні сільськогосподарськими товаровиробниками консолідованої позиції щодо захисту своїх інтересів;

непоінформованість значної частини сільськогосподарських товаровиробників про кон'юнктуру ринків та умови ведення бізнесу в галузі;

неналежні інституційні та економічні умови інтеграції малих форм господарювання в організований аграрний ринок;

недостатній рівень впровадження досягнень науково-технічного прогресу, поширення прогресивних технологій, кадрового забезпечення аграрної галузі;

недостатня мотивація до кооперації та укрупнення дрібних сільськогосподарських товаровиробників;

концентрація виробництва окремих трудомістких видів продукції в особистих селянських господарствах, що не є гравцями на організованому аграрному ринку;

відсутність дієвих заходів щодо імплементації особистих селянських господарств у ринкові механізми функціонування аграрного сектору.

Завдання і заходи, спрямовані на розв'язання проблем та досягнення мети Програми, наведені у додатку 1.

4. Шляхи розв'язання проблем та обсяги фінансування

Розвиток аграрного сектору економіки області може відбуватися за двома варіантами.

Перший варіант характеризується недостатнім фінансуванням розвитку аграрного сектору за відсутності реальних механізмів його здійснення. За умови реалізації такого варіанту не забезпечується розв'язання основних проблем розвитку сільськогосподарського виробництва, зокрема формування ефективного, соціально спрямованого аграрного сектору економіки області, та продовжуються руйнівні процеси, занепад розвитку сільських територій.

Другий варіант передбачає визначення, розробку та імплементацію напрямів розвитку аграрного сектору економіки на основі оптимізації його виробничої і соціальної інфраструктури, підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва, нарощування його обсягів, покращення якості і безпеки сільськогосподарської продукції, охорони довкілля та відтворення природних ресурсів, підвищення рівня зайнятості сільського населення, створення нових робочих місць з використанням різних джерел фінансування в оптимальних обсягах.

Оптимальним є другий варіант, який дасть змогу аграрному сектору економіки області задовольнити потреби внутрішнього ринку та розширити експортні можливості сільськогосподарської продукції та продуктів її глибокої переробки.

Комплексне розв'язання проблем можливе шляхом реалізації Програми та основних заходів з підтримки галузі АПК у 2017 – 2021 роках за умови фінансування з державного бюджету програм фінансової підтримки заходів в агропромисловому комплексі відповідно до Єдиної комплексної стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015 – 2020 роки, підтримки галузі із бюджетів усіх рівнів, коштів Міжнародної технічної допомоги, інвестицій та інших коштів, не заборонених чинним законодавством.

Фінансове забезпечення основних напрямів виконання завдань і заходів Програми наведено у додатку 2 «Ресурсне забезпечення основних напрямів виконання завдань та

заходів Програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017-2021 роки».

5. Очікувані результати виконання програми

Виконання Програми забезпечить сталий розвиток агропромислового комплексу регіону, підвищить ефективність виробництва, покращить забезпечення населення продуктами харчування за доступними цінами, сприятиме зростанню рівня життя та доходів жителів села.

У результаті виконання Програми та реалізації запропонованих заходів очікується:

збільшення обсягів виробництва основних видів сільськогосподарської продукції та покращення її якості;

формування мережі збуту сільськогосподарської продукції на кооперативних засадах;

поліпшення матеріально-технічної бази особистих господарств населення, малих фермерських господарств, сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів,

просування сільськогосподарської продукції сільськогосподарськими товаровиробниками на організований аграрний ринок;

стабілізація цінової ситуації на продовольчому ринку;

запровадження стандартів якості у виробництві харчових продуктів;

підвищення ефективності роботи підприємств галузей агропромислового виробництва в умовах посилення конкуренції на внутрішньому ринку продукції сільськогосподарства та продовольства;

впровадження нових інноваційних процесів;

збільшення виробництва нових видів продовольчих товарів;

підвищення рівня зайнятості у сільській місцевості;

зростання доходів особистих селянських господарств, малого та середнього бізнесу;

збільшення надходжень до бюджетів всіх рівнів.

7. Координація, контроль та строк виконання програми

Координацію та контроль за виконанням заходів і завдань Програми здійснює Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації.

З метою здійснення контролю за виконанням заходів і завдань Програми структурні підрозділи з питань АПК райдержадміністрацій щомісяця до 15 числа, що настає за звітним, подають звіт Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації.

Звіт щодо виконання Програми підтримки заслуховується на засіданні постійної комісії обласної ради з питань сільського господарства, продовольства, земельних відносин згідно з планами роботи комісії.

Програму передбачається виконати протягом 2017-2021 років.

Заступник директора Департаменту

В. Конончук

Завдання і заходи, спрямовані на розв'язання проблем та досягнення мети Програми розвитку агропромислового комплексу на 2017-2021 роки

	Пріоритетні завдання	Зміст заходу	Очікуваний результат	Виконавці
1.	Сприяння розвитку галузі землеробства	Підвищення родючості ґрунтів. за рахунок широкого застосування сидеральних посівів та відновлення робіт з хімічної меліорації (валування). Раціональне використання ґрунтових ресурсів. Забезпечення утримання вологи шляхом акумулювання води на внутрішньогосподарській меліоративній мережі Оновлення машинно-тракторного парку Впроваджуватися сучасні енерго- і ресурсозберігаючі технології та ефективної структури посівних площ	збільшення обсягів виробництва та зниження собівартості основних видів продукції рослинництва збереження та відновлення родючості ґрунтів, створення сприятливого екологічного середовища, скорочення строків виконання польових робіт створення додаткових робочих місць підвищення рівня зайнятості, само зайнятості сільського населення підвищення рівень доходів ОСГ збільшення надходжень до бюджету	Департамент агропромислового розвитку ОДА, управління (відділи) з питань АПК райдержадміністрацій, органи місцевого самоврядування, сільськогосподарські підприємства
2.	Розвиток виробництва органічного	Проведення та підтвердження відповідності виробництва органічної продукції (сировини) Отриманням сертифіката відповідності у рослинництві, тваринництві та переробці сільськогосподарської продукції відповідно до Закону України «Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини».	забезпеченість населення екологічно чистими продуктами харчування підвищення рівня зайнятості, само зайнятості сільського населення створення додаткових робочих місць покращення стану ґрунтів та їх родючості, зміцнення екологічного балансу збільшення надходжень до бюджету	Департамент агропромислового розвитку ОДА, управління (відділи) з питань АПК райдержадміністрацій, органи місцевого самоврядування, сільськогосподарські та переробні підприємства
3.	Підтримка розвитку галузі тваринництва, зокрема м'ясного та молочного скотарства	Запровадження прогресивних енерго- і ресурсозберігаючих технологій та оновлення матеріально-технічного оснащення. запровадження	збільшення обсягів виробництва продукції тваринництва стабілізує тенденцію спаду поголів'я ВРХ, в т.ч., корів, та	Департамент агропромислового розвитку ОДА, управління (відділи) з питань АПК райдержадміністрацій, органи

		безконтактного доїння та первинної обробки (охолодження) молока в ОСГ. 2. Підвищення продуктивності та генетичної якості тварин, в т. ч. м'ясного напрямку продуктивності. 3. Створення сімейних ферм та підтримка особистих селянських господарств з виробництва та переробки тваринницької продукції	скорочення обсягів виробництва молока і м'яса ✓ Підвищення рівня само зайнятості сільського населення ✓ Зниження собівартості та трудомісткості виробленої продукції ✓ Підвищенні якості та конкурентоспроможності виробленої молочної сировини ✓ Підвищення рівень доходів ОСГ ✓ Збільшення надходжень до бюджету	місцевого самоврядування, сільськогосподарські підприємства
4.	Сприяння розвитку харчової та переробної промисловості	1. Впроваджено систему HACCP та міжнародних систем: управління якістю відповідно до вимог ДСТУ ISO 9000; управління безпечністю харчових продуктів відповідно до вимог ДСТУ ISO 22000; екологічного управління відповідно до вимог ДСТУ ISO 14000 на всіх підприємствах галузі. 2. Модернізація технологічних процесів, створення міні підприємств з переробки сільськогосподарської продукції.	✓ збільшення обсягів виробництва продукції; ✓ розширення асортименту та ринків збуту продукції. ✓ створення додаткових робочих місць ✓ Підвищення рівень доходів населення ✓ Збільшення надходжень до бюджету	Департамент агропромислового розвитку ОДА, управління (відділи) з питань АПК райдержадміністрацій, підприємства харчової та переробної промисловості
5.	Розвиток інфраструктури аграрного ринку	1. Сприяння розвитку сільськогосподарської кооперації, створення мережі місцевих заготівельно-збутових об'єднань постачальницьких сільськогосподарських товаровиробників всіх форм господарювання на кооперативних засадах (заготівельно-збутових кооперативів) 2. Створення системи оптових	✓ формування мережі збуту сільськогосподарської продукції на кооперативних засадах ✓ стабілізація цінової ситуації на продовольчому ринку; ✓ підвищення рівень доходів ОСГ ✓ запровадження стандартів якості у виробництві ✓ розвиток контрактних відносин по кількісному та якісному замовленню на виробництво	Департамент агропромислового розвитку ОДА, управління (відділи) з питань АПК райдержадміністрацій органи місцевого самоврядування, громадські організації, сільгосп товаровиробники всіх форм власності, ОСГ.

	ринків сільськогосподарської продукції	✓ збільшення надходжень до бюджетів всіх рівнів	
6. Сприяння розвитку сільських територій сільськогосподарського дорадництва	ринків сільськогосподарської продукції 1. Розвиток сільського зеленого туризму. 2. Організація субгалузевих і територіальних кластерів. 3. Забезпечення дорадчого супроводу сільськогосподарського виробництва. 4. Проведення навчальних семінарів, надання консультативно-дорадчих, послуг сільгосп товаровиробникам та сільському населенню. 5. Сприяння концепції обміну досвідом та передовою практикою (навчитися, використовуючи досвід один одного). 6. Сприяння участі агропромислових підприємств у виставкових заходах на місцевому та державному рівнях.	✓ розвиток малого та середнього бізнесу на селі в галузі сільського господарства та несільськогосподарського підприємництва ✓ підвищення ефективності роботи підприємств галузей агропромислового виробництва в умовах посилення конкуренції на внутрішньому ринку продукції сільського господарства ✓ Проведення нових інноваційних процесів ✓ Збільшення виробництва нових видів продовольчих товарів	Департамент агропромислового розвитку ОДА, управління (відділи) з питань АПК райдержадміністрацій, сільськогосподарські дорадчі служби, наукові заклади, громадські організації
7. Сприяння забезпеченню кваліфікованими робітничими кадрами агроформувань області	1. Проведення профорієнтації у сільських школах 2. Підвищення кваліфікації та підготовка робітничих кадрів на базі Хмельницького обласного навчально-курсового комбінату	✓ підвищення рівня зайнятості у сільській місцевості; ✓ забезпечення сільгосптоваровиробників області кваліфікованими робітничими кадрами ✓ створення додаткових робочих місць	Департамент агропромислового розвитку ОДА, управління (відділи) з питань АПК райдержадміністрацій, заклади аграрної освіти, Хмельницький обласний навчально-курсовий комбінат

Заступник директора Департаменту

В. Конончук

Ресурсне забезпечення основних напрямів виконання завдань та заходів Програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017-2021 роки

Зміст заходу	Напрямок ресурсного забезпечення	Строк виконання	Джерела фінансування	Орієнтовані обсяги фінансування (вартість), тис. грн.					
				В тому числі по роках					
				Всього	2017	2018	2019	2020	2021
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Всього на період дії програми		2017-2021	Всього	119900	20160	20510	22310	28060	28860
Оновлення матеріально-технічної бази суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність у сфері АПК (в т. ч. ОСГ та СОК)	Часткова компенсація вартості придбаної сільськогосподарської техніки та обладнання (включаючи приватний сектор)	2017-2021	Всього	61800	10000	10000	10000	15000	15000
				50450	8440	8440	8540	12515	12515
			Інші джерела	11350	1860	1860	1860	2885	2885
Розвиток племінного тваринництва, малих ферм, в тому числі сімейного типу	Часткова компенсація вартості, технологічного та допоміжного обладнання з переробки та заготівлі сільськогосподарської продукції	2017-2021	Всього	28000	5000	5000	5500	6000	6500
				8400	1500	1500	1650	1800	1950
			Інші джерела	19600	3500	3500	3850	4200	4550
«Часткова компенсація вартості придбаного племінного маточного поголів'я ВРХ молочного напрямку продуктивності, овець та кіз у суб'єктів господарювання, що здійснюють виробничу діяльність на території Хмельницької області сільгосптоваровиробникам всіх форм власності, в тому числі ОСГ».	Часткова компенсація вартості придбаного племінного бугай-плідників, баранів-плідників підприємствам Хмельницької області, які мають статус племінного заводу, або репродуктора з розведення великої рогатої худоби та овець.	2017-2021	Всього	5500	800	1000	1000	1200	1500
				2750	400	500	500	600	750
			Інші джерела	2750	400	500	500	600	750
Часткове відшкодування вартості придбаного племінного бугай-плідників, баранів-плідників підприємствам Хмельницької області, які мають статус племінного заводу, або репродуктора з розведення великої рогатої худоби та овець.	Часткове відшкодування вартості придбаного племінного бугай-плідників, баранів-плідників підприємствам Хмельницької області, які мають статус племінного заводу, або репродуктора з розведення великої рогатої худоби та овець.	2017-2021	Всього	1100	160	160	260	260	260
				550	80	80	130	130	130
			Інші джерела	550	80	80	130	130	130

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Підтримка розвитку сімейних ферм та ФГ, що розвивають тваринництво, зокрема на реконструкцію і будівництво тваринницьких приміщень	2017-2021	інші джерела	2800	500	500	600	600	600
Розвиток виробництва органічного	Компенсація понесених витрат, пов'язаних з проведенням та підтвердженням відповідності виробництва органічної продукції (сировини) та отримання сертифіката відповідності	2017-2021	Місцеві бюджети	1300	200	250	250	300	300
Забезпечення кваліфікованими робітничими кадрами агроформувань області	Підготовка та перепідготовка робітничих кадрів на базі закладів аграрної освіти, в т. ч. на базі Хмельницького обласного навчально-курсового комбінату (включаючи погашення кредиторської заборгованості минулих років по заробітній платі та платежах до бюджету)	2017-2021	Місцеві бюджети	3000	600	600	600	600	600
Розвиток інфраструктури аграрного ринку та сільськогосподарського дорадництва	Створення мережі місцевих заготівельно-збутових, постачальницьких об'єднань сільськогосподарських товаровиробників всіх форм господарювання на кооперативних засадах Організація та проведення виставкових заходів, в тому числі на державному рівні	2017-2021	інші джерела	13000	2000	2000	3000	3000	3000
	Підтримка сільськогосподарської дорадчої діяльності	2017-2021	Місцеві бюджети	2000	400	400	400	400	400
		2017-2021	Місцеві бюджети	1400	200	300	300	300	300

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення обласної ради
від _____ 2017р. № ____

ПОРЯДОК
використання коштів обласного бюджету за напрямом «Часткова
компенсація вартості придбаної сільськогосподарської техніки та
обладнання (включаючи приватний сектор)»

I. Загальні положення

1. Порядок використання коштів обласного бюджету за напрямом «Часткова компенсація вартості придбаної сільськогосподарської техніки та обладнання (включаючи приватний сектор)» (далі - Порядок) розроблено на виконання заходів Програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2017-2021 роки відповідно до статей 22, 91 Бюджетного кодексу України, статті 43 Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні", висновків постійних комісій обласної ради з питань бюджету та фінансів і з питань сільського господарства, продовольства та земельних відносин.

2. Цей Порядок визначає та регулює механізм використання коштів обласного бюджету за напрямом «Часткова компенсація вартості придбаної сільськогосподарської техніки та обладнання (включаючи приватний сектор)».

3. Відповідальним виконавцем бюджетної програми та головним розпорядником бюджетних коштів є Департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації (далі Департамент).

II. Використання коштів з обласного бюджету

1. Бюджетні кошти спрямовуються на часткову компенсацію вартості придбаних у поточному році:

- власниками особистих селянських господарств (далі ОСГ) у поточному році установок індивідуального доїння, холодильних установок для зберігання і охолодження молока (далі – часткове відшкодування витрат на установку);

- сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами (далі СОК) холодильних установок для зберігання і охолодження молока та лабораторного обладнання для визначення якості молока;

- сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами та сільськогосподарськими підприємствами усіх форм власності та господарювання причіпної та навісної сільськогосподарської техніки та/або обладнання.

2. Для визначення одержувачів компенсацій Департамент агропромислового розвитку обласної державної адміністрації (далі - Департамент) утворює комісію (далі – комісія).

Склад комісії затверджується розпорядженням облдержадміністрації.

Очолює комісію директор Департаменту або особа, яка виконує його обов'язки.

Комісія розпочинає приймання заявок на участь у конкурсі та документів, що додаються до них, з дня оприлюднення оголошення про порядок та умови проведення конкурсу на сайті Департаменту агропромислового розвитку Хмельницької обласної державної адміністрації та у друкованих засобах масової інформації, а закінчує за два робочих дні до початку проведення останнього засідання комісії. Засідання комісії проводиться у разі потреби. Останнє засідання проводиться до 24 грудня.

Заявки, що надійшли після закінчення строку їх подання, не розглядаються. Реєстрація заявки та документів, що додаються до неї, проводиться у день їх надходження. Документи, подані не в повному обсязі, реєструються і повертаються претендентам у триденний строк після їх подання із зазначенням причин повернення. Претендент має право доопрацювати пакет документів та надати їх на розгляд комісії повторно протягом 15 календарних днів, але не пізніше як до проведення останнього засідання комісії.

Комісія розглядає подані документи, необхідні для отримання часткової компенсації, у порядку черговості їх реєстрації.

Рішення комісії приймається на її засіданні у присутності не менш як двох третин її складу відкритим голосуванням простою більшістю голосів. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос головуючого на засіданні.

Рішення комісії оформляється протоколом, який підписують усі члени комісії. Член комісії, який не згодний з її рішенням, підписує протокол з окремою думкою, яка є невід'ємною частиною протоколу.

На підставі рішення комісії, секретар комісії складає Реєстри одержувачів часткової компенсації (за встановленими Департаментом формами), та надає його головному розпоряднику коштів не пізніше як протягом 2-х робочих днів з дати засідання. На підставі поданого Реєстру, наказом Департаменту затверджується розподіл коштів для часткової компенсації вартості придбаної сільськогосподарської техніки та обладнання (включаючи приватний сектор). Копія наказу і платіжні доручення на виплату компенсації, протягом п'яти календарних днів з дати їх складання Департамент подає до ГУ ДКСУ у Хмельницькій області для перерахування коштів на рахунки учасників Програми.

3. Відмова у виплаті часткової компенсації:

за умови одержання такої компенсації чи виплати з державного чи районного бюджету;

одержувачам, яких визнано банкрутами або щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство;

юридичним особам за наявності заборгованості по податках і зборах до бюджетів усіх рівнів та з оплати праці

сільськогосподарським підприємствам, у разі, якщо середньомісячна заробітна плата працівників підприємства за останні 6 місяців є меншою, ніж середня по галузі.

У разі незгоди з відмовою у наданні часткової компенсації, претендент має право оскаржити рішення комісії в судовому порядку.

4. Надання часткової компенсації здійснюється в наступному порядку:

4.1. Власникам ОСГ виплата часткового відшкодування витрат на закупівлю установки, здійснюється на безповоротній основі у межах фактичних

витрат за закуплену фізичною особою в поточному році для власного користування установку індивідуального доїння або холодильну установку, за умови утримання у своєму господарстві 2 (дві) і більше голів, ідентифікованих та зареєстрованих в установленому порядку корів в розмірі до 70 % вартості придбаного обладнання.

Фізична особа має право на отримання часткового відшкодування витрат за вказаним напрямком один раз на 5 роки.

Для виплати часткового відшкодування витрат на установку фізичні особи подають на розгляд комісії наступні документи:

- 1) заявку на отримання компенсації довільної форми;
- 2) копії паспортів великої рогатої худоби і ветеринарних карток до таких паспортів;
- 3) витяг з Єдиного державного реєстру тварин, що підтверджує наявність корів в господарствах фізичних осіб;
- 4) копії платіжних документів та технічної документації на установку;
- 5) копії паспорта власника тварин і довідки про присвоєння йому ідентифікаційного номера (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це у відповідний орган Державної фіскальної служби і мають відмітку в паспорті);
- 6) довідка про відкриття рахунку в банківській установі;
- 7) розписку про повну юридичну та фінансову відповідальність за достовірність поданих документів.

Подані відповідно до вищезазначених пунктів документи реєструються секретарем комісії у журналі реєстрації (додаток 1).

Комісія розглядає подані документи в порядку черговості їх надходження та приймає рішення про включення одержувачів до реєстру осіб, які мають право на виплату часткового відшкодування витрат на закупівлю установки (додаток 2).

Основні критерії для визначення одержувачів компенсації:

- утримання в господарстві власника ОСГ 2 (дві) і більше ідентифікованих корів.

4.2. Для сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів виплата часткового відшкодування витрат на закуплені холодильні установки та лабораторне обладнання для визначення якості молока здійснюється в розмірі до 50 відсотків вартості придбання, але не більше 50 тис. грн. за одиницю обладнання та не більше як 200 тис. грн. на 1 обслуговуючий кооператив.

Для одержання відшкодування сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи подають на розгляд комісії такі документи:

- 1) заявку встановленого зразка (додаток 3);
- 2) копію статуту кооперативу;
- 3) баланс і звіт про фінансові результати за останній звітний період (форма № 1, форма № 2) (крім новостворених);
- 4) довідку ДФС про відсутність заборгованості за податками і зборами до бюджетів усіх рівнів;
- 5) довідку про відсутність заборгованості з виплати заробітної плати ;
- 6) копію платіжного документу, який підтверджує факт оплати за обладнання;

- 7) копії накладної (акту приймання-передачі), що підтверджує придбання техніки та/або обладнання та технічної документації на нього;
- 8) проект розвитку (бізнес-план) з визначенням пріоритетного напрямку діяльності;
- 9) довідка СОК про кількість членів та обсяг наданих послуг на останню звітну дату;
- 10) довідку про банківські реквізити, видану підприємством;
- 11) гарантійний лист про повну юридичну та фінансову відповідальність за достовірність поданих документів.

Основні критерії визначення переможців конкурсного відбору кооперативів:

- кількість залучених членів до обслуговуючого кооперативу;
- надані послуги у кількісному і вартісному виразі членам кооперативу;
- відповідність придбаного обладнання до виду послуг, які надає чи планує надавати кооператив відповідно до бізнес-плану.

Подані відповідно до вищезазначених пунктів документи реєструються секретарем комісії у журналі реєстрації (додаток 4) та розглядаються комісією в порядку черговості їх надходження. За результатами розгляду комісія приймає рішення про включення одержувачів до реєстру СОК, які мають право на виплату часткового відшкодування витрат на закуплені холодильні установки та лабораторне обладнання для визначення якості молока (додаток 5).

За рівних умов перевага надається обслуговуючим кооперативам з більшою кількістю членів.

4.3. Для сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та сільськогосподарських підприємств усіх форм власності та господарювання виплата часткового відшкодування витрат на закуплену причіпну та навісну сільськогосподарської техніки та/або обладнання здійснюється - у розмірі до 30 відсотків вартості техніки та/або обладнання, але не більше 150 тис. грн. за одиницю техніки та/або обладнання та 2-х одиниць на один суб'єкт господарювання.

Для сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи перелік документів, що подаються на розгляд комісії для відшкодування, та критерії відбору переможців зазначені у п.п.4.2. п. 4.

Для одержання відшкодування сільськогосподарські підприємства усіх форм власності та господарювання подають на розгляд комісії низку документів:

- 1) заявку (додаток 3);
- 2) баланс і звіт про фінансові результати за останній звітний період (форма № 1, форма № 2) (крім новостворених);
- 3) довідку ДФС про відсутність заборгованості за податками і зборами до бюджетів усіх рівнів;
- 4) довідку про розмір середньомісячної заробітної плати за останні 6 місяців та відсутність заборгованості із її виплати;
- 5) довідка про середньооблікову чисельність штатних працівників;
- 6) копії накладної (акту приймання-передачі), що підтверджує придбання техніки та/або обладнання та технічної документації на нього;

- 7) копію платіжного документу, який підтверджує факт оплати з придбану техніку та/або обладнання;
- 8) довідку про банківські реквізити, видану підприємством;
- 9) довідку про площу землі в обробітку;
- 10) гарантійний лист про повну юридичну та фінансову відповідальність за достовірність поданих документів.

ФГ додатково до вказаного переліку подають довідку Хмельницької відділення Укрдержфонду підтримки фермерських господарств про те, що дана техніка (обладнання) не відшкодовувалась за рахунок коштів державного бюджету.

Подані відповідно до вищезазначених пунктів документи реєструються секретарем комісії у журналі реєстрації (додаток 6) та розглядаються комісією порядку черговості їх надходження. За результатами розгляду комісія приймає рішення про включення одержувачів до реєстру СОК та сільськогосподарських підприємств усіх форм власності та господарювання, які мають право на виплат часткового відшкодування витрат на закуплену причіпну та навісну сільськогосподарської техніки та/або обладнання (додаток 7).

Основні критерії для визначення одержувачів компенсації:

- обсяг земель в обробітку;
- розмір середньомісячної заробітної плати за останні 6 місяців;
- кількість штатних працівників на 100 га с/г угідь.

За рівних умов перевага надається сільськогосподарським підприємствам площею землі в обробітку до 3000 гектарів.

5. У разі відчуження зазначено обладнання чи його передачі у користування іншим особам раніше ніж через три роки з дня придбання, отримані бюджетні кошти повертаються одержувачами до обласного бюджету.

6. Операції, пов'язані з використанням коштів, здійснюються відповідно до Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів.

7. Невикористані відповідно до Порядку кошти перераховуються до обласного бюджету не пізніше останнього робочого дня відповідного бюджетного періоду.

III. Звітність і контроль

1. Фінансова звітність про використання коштів місцевих бюджетів складається і подається в установленому порядку.

3. Відповідно до законодавства за достовірність поданих документів і розгляд комісій повну юридичну і фінансову відповідальність несуть одержувачі бюджетних коштів (додаток 8).

4. Контроль за використання коштів обласного бюджету здійснює департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації

Заступник директора
Департаменту

В. Конончук

Додаток 2
До пункту 4.1.
Розділу II Порядку

РЕЄСТР

фізичних осіб на отримання часткової компенсації вартості придбаних установок індивідуального доїння, холодильних установок для зберігання і охолодження молока

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи	Реєстраційний номер облікової картки платника податків або серія та номер паспорта	Адреса	Банківські реквізити (найменування банку, рахунок, МФО)	Назва та марка обладнання	Кількість одиниць	Вартість придбаного обладнання, грн..	Сума до відшкодування всього, грн.

Голова комісії _____ (ПІБ)
(підпис)

Секретар комісії _____ (ПІБ)
(підпис)

Заявка

на участь у конкурсі на надання часткової компенсації вартості придбаної причіпної та навісної сільськогосподарської техніки, холодильного та лабораторного обладнання з обласного бюджету.

Прошу допустити до участі в конкурсі на надання часткової компенсації вартості придбаної причіпної та навісної сільськогосподарської техніки та/або обладнання, холодильного та лабораторного обладнання для визначення якості молока з обласного бюджету.

З вимогами Положення про проведення конкурсу ознайомлені та зобов'язуюся їх виконувати.

Відомості про сільгоспідприємство

1. Назва

1.1. Повна _____

1.2. Скорочена _____

2. Місце знаходження

2.1. Адреса _____

2.2. Телефон _____ Факс _____

3. Класифікаційні ознаки

3.1. Форма власності _____

3.2. Види діяльності _____

3.3. Ідентифікаційний код _____

4. Банківські реквізити _____

5. Державна реєстрація:

5.1. Повна назва органу реєстрації _____

5.2. Реєстраційний номер та дата реєстрації _____

6. Орган управління майном _____

7. Керівник _____

(посада, прізвище, ім'я та по батькові)

телефон _____

8. Холодильні установки та лабораторне обладнання, причіпна та навісна сільськогосподарська техніка та/або обладнання, вартість якої компенсується з обласного бюджету.

8.1. Виробник _____

8.2. Назва техніки та/або обладнання, марка _____

8.3. Кількість, штук _____

8.4. Вартість, грн. _____

8.5. Сума часткової компенсації, грн. _____

Керівник _____

Бухгалтер _____

Додаток 5
До пункту 4.2.
Розділу II Порядку

РЕЄСТР

сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів на отримання часткової компенсації вартості придбаних холодильних установок для зберігання і охолодження молока та лабораторного обладнання для визначення якості молока

№ з/п	Найменування сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу	Банківські реквізити (найменування банку, рахунок, МФО)	Назва та марка обладнання	Кількість одиниць	Вартість придбаного обладнання, грн..	Сума до відшкодування всього, грн
1	2	3	4	5	6	7

Голова комісії

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

Секретар комісії

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

Додаток 7
До пункту 4.3.
Розділу II Порядку

РЕЄСТР

сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів та сільськогосподарських підприємств усіх форм власності та господарювання на отримання часткової компенсації вартості придбаної причіпної та навісної сільськогосподарської техніки та/або обладнання

№ з/п	Найменування суб'єкту господарювання	Банківські реквізити (найменування банку, рахунок, МФО)	Назва та марка техніки та/або обладнання	Кількість одиниць	Вартість придбаного обладнання, грн..	Сума до відшкодування всього, грн.
1	2	3	4	5	6	7

Голова комісії

_____ (підпис) _____ (ПІБ)

Секретар комісії

_____ (підпис) _____ (ПІБ)

Додаток 8
До пункту 3.
Розділу III Порядку

РОЗПИСКА

Я, _____ зареєстрований та проживаю за адресою: _____
Паспорт _____, виданий _____,
даю цю розписку відповідній комісії про те, що несу повну юридичну і фінансову відповідальність згідно чинного законодавства України за достовірність поданих мною документів згідно Порядку використання коштів обласного бюджету за напрямом «Часткова компенсація вартості придбаної сільськогосподарської техніки та обладнання (включаючи приватний сектор)» на виконання заходів Програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2012-2016 роки.

Дата

Підпис

ГАРАНТІЙНИЙ ЛИСТ

_____ (назва юридичної особи)

в особі _____
код ЄДРПОУ _____
гарантує повну юридичну і фінансову відповідальність згідно чинного законодавства України за достовірність поданих документів згідно Порядку використання коштів обласного бюджету за напрямом «Часткова компенсація вартості придбаної сільськогосподарської техніки та обладнання (включаючи приватний сектор)» на виконання заходів Програми розвитку агропромислового комплексу Хмельницької області на 2012-2016 роки.

Дата

Підпис

М.П.